

lági Dezső, 1911 máj havában Hidvéghy Ernő, szept. okt. havában újra Szilági Dezső, majd Tompa Kálmán az igazgató. 1916 és 1917 nyarán Mezei Kálmán társulata tartózkodott itt.

Szekeres Ferenc, orgonaművész, zeneszerző. sz. 1896 ápr. 9-én, Budapesten. A Zeneművészeti Főiskolát látogatta, majd a fővárosban zeneiskolát nyitott. Szinpadi munkája: „Déliab”, operett 3 felv. Társsz.: Siliga Ferenc és Pánczél Lajos. Bem. 1922. jul. 20. Fővárosi Nyári Színház.

**Székesfehérvári színészet.** Az ősi koronázó városban 1813 október 21-én Kultsár István pesti színigazgatása alatt volt az első előadás és nyolc napon át tartották a szezont. Bemutatóul előadták: „Mátyás király vagy a nép szeretete jámbor fejedelmek jutalma” c. érzékeny játékot, melyet Szabó László irt. A színház ezidőben a Pelikán-házban volt. 1818 október 11-én Fejérmegye biztatására Balogh István színigazgató nagy buzgalommal tartott itt előadást, színre került Tokody János színműve, „A szövetségesek diadalma” címmel. Egykoru tudósítás szerint („Magyar Kurir”, 1818 okt. 27. — 272. old.) az előadás minden várakozást kielégített, a díszletek és öltözetek pompásak voltak. Hogy valóban nagy volt az érdeklődés, mutatja a pénztári kimutatás is, mely szerint az első bevétel tiszta jövedelme 417 frt 45 krajcárra rugott. Az ünnepély hatását emelte az ezen alkalomra irt zenei nyitány, melyet Marschner C. Henrik (L. o.) irt. Ez évben megalakult a színpártoló egyesület („Magyar Kurir”, 1820. jun. 6.) Ezidőtájt Székesfehérvár dicsekedhetett a legjobban összetanult társulattal. Szerették is ezért a társulatot, amely 1824-ig együtt is maradt. Ezután Horváth József és Komlóssy Ferenc színészek egyesült társulattal keresték fel a várost, új tagokkal, új darabokkal. A társulat híre elterjedt Pestre is, ahova fel is rándultak, innen Veszprémbe mentek, azután Zomborba és Szabadkára kaptak meghívást. Ez a társaság a megye határozott kívánságára „Nemzeti Színjátszó Társaság” címet

veszi fel és mint vándortársulat a Délvidéken is megfordul, de játszik Pozsonyban is, Győrött és Pécsen. 1827-ben Komlóssy Ferenc lemondott az igazgatásról és egyedül Horváth József vezeti ezután, ki egész vagyonát feláldozta Thália oltárán, majd újra változás áll be a vezetőségben és Tóth István lesz az utód, őt ismét Komlóssy Ferenc követi, ki hosszú időn át több ízben nyeri el a színházat. Egyike volt a legképzettebb igazgatóknak és mint színműíró is jó hangzású nevet hagyott hátra színésztünk történetében. Későbbi igazgatók: Szabó József, Török Benjámin, Komáromy, Szákfy József, Mátray István, Csabay Pál stb. Az 1842-ik év nov. 8-ika nevezetes nap a székesfehérvári színészet lapjain. Ekkor érkezett a városba Petőfi Sándor, hogy barátja, Szuper Károly színész segítségével Szabó József szintársulatához szegődjön. A nagy költő a Magyar-féle házban lakott, itt tanulta első szerepét, a „Párisi napló” inasát. Szerepe abban állott, hogy mindig nevet és semmit sem beszél. Ekkor írta ezt a verset is: „Én a szerepben jóízűen S szívemből neveték, Pályámon, óh, ugyis tudom, Leend ok sírni még.” (Petőfi ekkor Borostyán néven működött). A szabadságharc idején Kilényi Dávid, majd Gócs Ede az igazgató. Az egyre épülő város közönsége már nem találta elég kellemes helynek a régi színház-termet, mely a Pelikán-fogadóban (a mai Kosuth-uccában) volt s 1870 január havában mozgalom indul meg, hogy a magyar színészet állandó otthonot nyerjen díszes palotában, hogy méltó legyen a város áldozatkészségéhez és hű kifejezője legyen kulturális törekvéseinek. A mozgalom élén Szőgyény-Marich László főispán állott, ki egy évvel megelőzőleg a „Vörösmarty-kör”-ben pendítette meg a színház felépítése eszméjét. A nevezetes dátum: 1869 nov. 14-ike, mikor is a lelkes székesfehérváriak 188 ezer forintot jegyeztek részvényekre. A színház telkét ingyen ajánlotta fel a város. 1871-ben kezdték meg az építési munkálatokat, de — sajnos — mint már ez a színházépítéseknel szokás, pénzügyi nehézségek késleltették az építés gyors befejezését. A színházat Skalnitzky tervezte